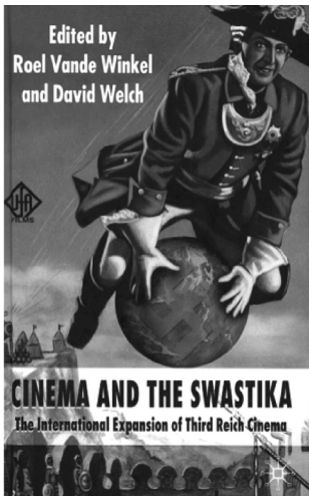

О ИДЕЈАМА И КЊИГАМА ON IDEAS AND BOOKS

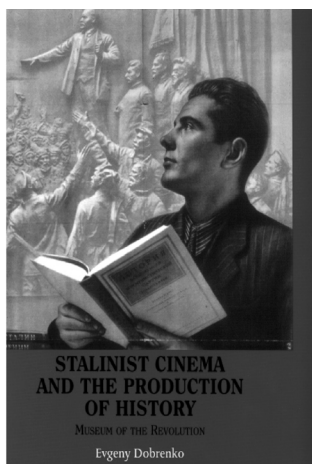
Mr Владимир Иванович,
Институт за савремену историју,
Београд

Друштвена историја у фокусу X

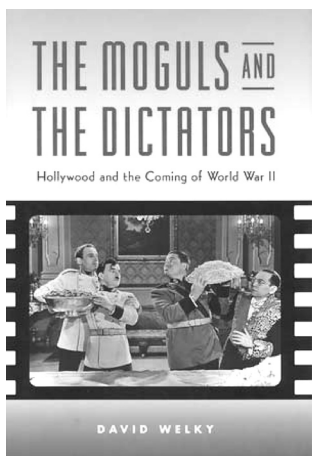
Vande Winke, Roel; Welch, David (ур.), *Cinema and the Swastika. The International Expansion of Third Reich Cinema*, New York 2007, стр. 342.

Ова књига, која је награђена многим признањима и наградама, представља прву и једину публикацију која на компаративан начин истражује експанзију филмова Трећег рајха. Сходно Гебелсовој филмској спољној политици, требало је спречити и разбити филмску доминацију Холивуда. Ова студија истражује различите начине презентације, перцепције и утицаја филмова и филмске политике Трећег рајха у 20 земаља с којима је нацистичка Немачка имала различите односе: савезничке (Италија, Јапан, Мађарска, Хрватска) неутралне (Шведска, Швајцарска), освојене и окупиране земље (Белгија, Чехословачка, Луксембург, Француска, Холандија, Норвешка, Грчка, Пољска, Балтичке земље, СССР) те непријатељске (САД и Велика Британија).

Dobrenko, Evgeny, *Stalinist Cinema and the Production of History: Museum of the Revolution*, Edinburgh 2008, стр. 320.

Историја се често користи за легитимизацију сопствене власти и представља део механизма стварања новог идентитета. Филм је играо огромну улогу при легитимизацији стаљинизма и стварању совјетског идентитета. Он је за Стаљина представљао најважнији облик уметности и најефективнији облик пропаганде, којом се могло утицати на организацију масе. Истражујући дела најважнијих филмских стваралаца Стаљинове епохе – Сергеја Ејзенштајна, Всеволода Пудовкина, Горгија Козинцева, Леонида Трауберга, Фридриха Ермлера, Марка Донскоја и Михаила Рома – аутор се бави улогом кинематографије у формирању совјетске политичке имагинације, тј. како је филм адаптирао историју према потребама садашњости. При том ова студија поставља питања каква је била улога филма у продукцији историје, који су механизми трансфера и на који начин је совјетски филм Стаљинове епохе утицао на колективно сећање.

Welky, David, *The Moguls and the Dictators. Hollywood and the Coming of World War II*, Baltimore 2008, стр. 448.

Филм Казабланка из 1942. године представља део општег културног наслеђа, али и еклатантан пример суптилне антифашистичке пропаганде холивудских филмова. Књига Дејвида Веклија описује како су се холивудски филмови односили према политичким темама до уласка Америке у Други светски рат, тј. тешкоће кроз које је пролазила америчка филмска индустрија у процесу заузимања политичког става. Управо је тај процес утицао на ново дефинисање сопствене улоге у савременим политичким дискусијама, стварајући истовремено нови културни идентитет.

Rajagopalan, Sudha, *Leave Disco Dancer Alone! Indian Cinema and Soviet Movie-going after Stalin*, New Delhi 2008, стр. 241.

Иако се много писало о утицајима западних медија на совјетску културну сцену, ауторка ове књиге показује да су до краја шездесетих година земље тек оформљеног Трећег света имале изненађујуће велики утицај на свакодневицу совјетских грађана. То у првом реду важи за индијске филмове, односно „боливудску“ продукцију. Од Стаљинове смрти, па до краја Совјетског Савеза, у биоскопима је било приказано више од 210 индијских филмова. Најгледанији филм педесетих година 20. века био је мелодрама *Авара*, који је погледало више од шездесет милиона гледалаца, превазилазећи својом популарношћу совјетске класике. У својој анализи ауторка доводи у везу гледаоце, представнике културних институција, бирократију и посредике.

Ebbrecht, Tobias; Hoffmann, Hilde; Schweinitz, Jörg, *DDR - Erinnern, Vergessen: Das visuelle Gedächtnis des Dokumentarfilms*, Magdeburg, 2009, стр. 348.

Документарни филмови настали у Источној Немачкој представљају већ годинама предмет истраживања. Они су од самог настанка служили за изграђивање новог социјалистичког идентитета, али и као медији преко којих су преношене конструисане историјске слике. Ова књига бави се филмовима о/из НДР, али и њиховом даљом судбином као дела визуелног сећања. Наиме, аутори на сасвим нов начин анализирају филмове, постављајући питање где се после историјских промена налазе границе сећања, тј. какву улогу при том играју документарни филмови.